

V Bruseli 18. novembra 2024
(OR. en)

15816/24

CONUN 231
ONU 133
DEVGEN 185
ACP 124
COAFR 409
COASI 187
COEST 663
CLIMA 414
COLAC 159

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	18. novembra 2024
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o vnútrozemských rozvojových krajinách – (závery Rady – 18. novembra 2024)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o vnútrozemských rozvojových krajinách, ktoré Rada prijala na svojom 4 058. zasadnutí 18. novembra 2024.

Záver Rady o vnútrozemských rozvojových krajinách

1. Európska únia (EÚ) a jej členské štáty vítajú 3. konferenciu OSN o vnútrozemských rozvojových krajinách¹, ktorá sa bude konať 10. – 13. decembri 2024 v Gaborone v Botswane. Téma „Podpora pokroku prostredníctvom partnerstiev“ zdôrazňuje význam spoločných opatrení pre udržateľný rozvoj. Táto konferencia (LLDC3) poskytuje príležitosť raz za desať rokov sformulovať nový a ambiciózny rámec pre vnútrozemské rozvojové krajiny s cieľom riešiť pretrvávajúce výzvy, budovať odolnosť voči budúcim otrasom a urýchliť vykonávanie cieľov udržateľného rozvoja.
2. EÚ aktívne posilňuje svoje partnerstvo s vnútrozemskými rozvojovými krajinami, a to na bilaterálnej úrovni aj prostredníctvom regionálnych záväzkov, ako aj na celosvetovej úrovni. EÚ je plne odhodlaná ďalej rozvíjať spoluprácu so Skupinou vnútrozemských rozvojových krajín a jej predsedníctvom, ktoré v súčasnosti zastáva Botswana.
3. 32 vnútrozemských rozvojových krajín predstavuje približne 570 miliónov obyvateľov v rôznych častiach Afriky, Ázie, Európy a Južnej Ameriky. Každá z nich čelí jedinečným príležitostiam a výzvam. Nedostatočný priamy prístup k otvorenému moru, najmä v kombinácii so zemepisnou odľahlosťou, predstavuje množstvo problémov pre globálnu integráciu a obchod. Patria medzi ne prekážky v doprave a komunikácii, veľké vzdialenosti od hlavných trhov a ťažkopádne tranzitné režimy. Závislosť od tranzitu cez susedné krajiny zvyšuje nároky na infraštruktúru a vedie k vyšším nákladom na tovar. Celkovo to môže ešte viac sťažiť prístup k medzinárodnému financovaniu a investíciám.
4. V septembri 2023 sa členské štáty OSN zišli, aby znova potvrdili svoj „záväzok účinne vykonávať Agendu 2030 a jej ciele udržateľného rozvoja a dodržiavať všetky zásady, ktoré sú v nej zakotvené“.

¹ Afganistan, Arménsko, Azerbajdžan, Bhután, Bolívijský mnohonárodný štát, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Čad, Eswatini, Etiópia, Južný Sudán, Kazachstan, Kirgizská republika, Laoská ľudovodemokratická republika, Lesotho, Malawi, Mali, Moldavská republika, Mongolsko, Nepál, Niger, Paraguaj, Rwanda, Severné Macedónsko, Stredoafrická republika, Tadžikistan, Turkménsko, Uganda, Uzbekistan, Zambia a Zimbabwe.

5. EÚ víta obnovený globálny záväzok oživiť multilaterálny systém a urýchliť dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja, ktoré sú jadrom Paktu pre budúcnosť prijatého v septembri 2024. Súhlasíme s uznaním osobitnej situácie vnútrozemských rozvojových krajín a s tým, že na vykonávanie Agendy 2030 potrebujú pomoc.
6. EÚ je odhodlaná podporovať prácu v tomto smere a uznáva, že je potrebné prijať záväzky zamerané na opatrenia, ktoré by vnútrozemským rozvojovým krajinám umožnili urýchliť dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja, prekonať pretrvávajúce výzvy a budovať odolnosť proti budúcim otrasom. EÚ zdôrazňuje, že v súlade s naším záväzkom pri plnení cieľov udržateľného rozvoja na nikoho nezabudnúť je dôležité formulovať a vykonávať konkrétne priority, ktoré zodpovedajú odlišným potrebám vnútrozemských rozvojových krajín.
7. Viedenským akčným programom na rok 2014 sa poskytol jasný rámec prostredníctvom svojich šiestich prioritných oblastí, ktorými sú: tranzitná politika; rozvoj infraštruktúry; obchod a uľahčenie obchodu; regionálna integrácia a spolupráca; štrukturálna hospodárska transformácia a spôsoby vykonávania. Je potrebné zintenzívniť úsilie o realizáciu ambícií Viedenského akčného programu, a to aj v reakcii na zhoršenie situácie v súvislosti s pandémiou COVID-19, geopolitickým napätím, konfliktmi, zmenou klímy, potravinovou a výživovou neistotou a nepriaznivými globálnymi hospodárskymi podmienkami. EÚ so záujmom očakáva spoluprácu s vnútrozemskými rozvojovými krajinami pri vykonávaní priorít, ktoré sa majú stanoviť v Gaborone.
8. EÚ víta rezolúciu, ktorú prijalo Valné zhromaždenie OSN 21. decembra 2020 a ktorá sa týka „štvorročného súhrnného politického preskúmania operačných činností na rozvoj systému Organizácie Spojených národov“, ktorá obsahuje odkazy na potrebu, aby rozvojový systém OSN posilňoval podporu vnútrozemských rozvojových krajín. EÚ víta aj navrhovaný globálny index viacrozmernej chudoby.

9. EÚ sa zasadzuje za posilnenú regionálnu spoluprácu a integráciu ako prostriedok na podporu vnútrozemských rozvojových krajín pri prekonávaní geografických obmedzení a zlepšovaní ich prístupu na medzinárodné trhy vrátane infraštruktúry, digitálnej transformácie a posilnenia inovačných ekosystémov. EÚ a jej členské štáty podporujú najmä africkú kontinentálnu zónu voľného obchodu, ktorá má veľký transformačný potenciál pre krajiny tohto regiónu, najmä vnútrozemské rozvojové krajiny, a to prostredníctvom osobitnej iniciatívy Tímu Európa. Okrem rozvoja infraštruktúry, ako je ázijská diaľničná sieť a transázijská železničná sieť, uznáva EÚ potrebu investícií do čistých, obnoviteľných a digitálnych technológií s cieľom posilniť hospodársku integráciu a odolnosť vnútrozemských rozvojových krajín. Zásadný význam má harmonizácia obchodných pravidiel a pomôže vnútrozemským rozvojovým krajinám zjednodušiť právne predpisy a administratívne postupy s cieľom zabezpečiť obchod so základnými dodávkami a zaručiť rýchlejšie a transparentnejšie obchodné postupy, a tým chrániť verejné záujmy.
10. EÚ a jej členské štáty sú odhodlané zohrávať konštruktívnu úlohu pred 3. konferenciou o vnútrozemských rozvojových krajinách, počas nej i po nej, pokiaľ ide o priority stanovené v návrhu akčného programu. Na tento účel je EÚ pripravená spolupracovať s partnermi, ako je medzinárodná expertná skupina pre vnútrozemské rozvojové krajiny s pozemnou väzbou a UN-OHRLLS (Úrad vysokého predstaviteľa OSN pre najmenej rozvinuté krajiny, vnútrozemské rozvojové krajiny a malé ostrovné rozvojové štáty).
11. EÚ zdôrazňuje transformačný potenciál energie z obnoviteľných zdrojov vrátane slnečnej, veternej a vodíkovej energie. Ponúkajú udržateľné riešenia potrieb vnútrozemských rozvojových krajín a veľký priestor na rozvoj digitálnych a podnikateľských zručností na podporu vytvorenia pracovných miest v zelených hodnotových reťazcoch a digitálnych zručností s cieľom zlepšiť pripojiteľnosť.

12. EÚ je odhodlaná úzko spolupracovať s partnermi s cieľom urýchliť zelenú transformáciu a mať z nej prospech, ako aj podporovať vykonávanie globálnych záväzkov. EÚ a jej členské štáty budú naďalej posilňovať spoluprácu s partnermi pri vypracúvaní a vykonávaní ambiciózných vnútroštátne stanovených príspevkov (NDC), ktoré účinne riešia záväzky prijaté v rámci globálneho hodnotenia vrátane spravodlivého, riadneho a spravodlivého prechodu od fosílnych palív, ako aj vypracovania národných adaptačných plánov na zvýšenie adaptačnej kapacity, posilnenie odolnosti a zníženie zraniteľnosti.
13. EÚ sa zameriava na preklenutie digitálnej priepasti vo vnútrozemských rozvojových krajinách podporou programov digitálnej gramotnosti, zlepšovaním digitálnej infraštruktúry a uľahčovaním prístupu k informačným a komunikačným technológiám. Digitálne technológie ponúkajú veľké vyhliadky na transformáciu systémov vzdelávania, zdravotníctva a sociálnej ochrany, ako aj na posilnenie inštitúcií. EÚ zdôrazňuje význam spoľahlivého a rozčleneného zberu a analýzy údajov s cieľom lepšie pochopiť osobitné potreby vnútrozemských rozvojových krajín, a tým umožniť cielenejšie a účinnejšie politické zásahy.
14. EÚ a jej členské štáty podporujú prebiehajúce úsilie o reformu medzinárodnej finančnej štruktúry a multilaterálnych rozvojových bánk, pričom vychádzajú z Parížskeho paktu pre ľudí a planétu (4P) a agendy z Bridgetownu 2.0. EÚ a jej členské štáty vítajú pevný záväzok, ktorý v tejto súvislosti priniesol Pakt pre budúcnosť. EÚ sa bude konštruktívne angažovať v spolupráci so svojimi partnermi na dosiahnutí zmysuplného pokroku v tejto oblasti na 4. medzinárodnej konferencii o financovaní rozvoja, ktorá sa uskutoční v Španielsku v roku 2025.
15. Cieľom musí byť mobilizovať v rámci celosvetového úsilia potrebné prostriedky zo všetkých zdrojov na úplné a urýchlené vykonávanie Agendy 2030 a Parížskej dohody vrátane zvýšenia likvidity a čo najlepšieho využitia obmedzeného zvýhodneného financovania. Spoločným záujmom je lepšie riešiť globálne výzvy a nerovnosti a chrániť globálne verejné statky, aby sa zabezpečilo, že žiadna krajina si nebude musieť vyberať medzi bojom proti chudobe a bojom za planétu. V tejto súvislosti podporuje EÚ a jej členské štáty rozvoj inovačných finančných nástrojov, ako sú doložky o odolnosti dlhu voči zmene klímy pre najzraniteľnejšie krajiny.

16. EÚ je už dlho partnerom vnútrozemských rozvojových krajín. Podľa najnovších dostupných údajov pridela EÚ v roku 2022 na oficiálnu rozvojovú pomoc pre vnútrozemské rozvojové krajiny finančné prostriedky vo výške 10,6 miliardy EUR. Európska investičná banka financovala za posledných šesť rokov projekty vo vnútrozemských rozvojových krajinách vo výške viac ako 3 miliardy EUR. Cieľom týchto projektov je zlepšiť životy a rozšíriť príležitosti v 24 z 32 vnútrozemských rozvojových krajín a podporiť ich pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja. Členské štáty EÚ poskytujú vlastnú pomoc, ktorá nie je v týchto údajoch zahrnutá.
17. V rámci svojej stratégie Global Gateway spolupracuje EÚ s vnútrozemskými rozvojovými krajinami prostredníctvom investícií do digitálnych technológií, životného prostredia, klímy a energetiky, dopravy, zdravotníctva, vzdelávania a výskumu. EÚ financuje vybrané hlavné strategické projekty v prospech vnútrozemských rozvojových krajín, ako je projekt koridor Lobito, ktorý zahŕňa polozenie stoviek kilometrov železničných koľají z provincií Copperbelt v KDR a Zambii a prepojenie na existujúcu trať v susednej Angole. K zvýšeniu pripojiteľnosti a regionálnej integrácie v Strednej Ázii prispievajú dve hlavné iniciatívy Tímu Európa v oblasti digitálnej pripojiteľnosti, vody, energie a zmeny klímy. Na fóre investorov pre dopravnú prepojenosť medzi EÚ a Strednou Áziou v januári 2024 sa EÚ s vedúcimi predstaviteľmi Strednej Ázie dohodla na naštartovaní rozvoja vysokorýchlostného transkaspického dopravného koridoru, ktorým sa zabezpečí rýchle prepojenie medzi Európou a Strednou Áziou. EÚ podporuje aj celý rad vnútrozemských rozvojových krajín v celom pásme Sudánu a Sahelu prostredníctvom svojho prelomového záväzku k iniciatíve Veľký zelený múr, a to aj v rámci akcelérатора Veľkého zeleného múru. Táto angažovanosť pomáha rozvíjať mozaiku zelenej a produktívnej krajiny s cieľom zvýšiť potravinovú bezpečnosť a odolnosť, ziskovosť a udržateľnosť vidieckych zdrojov obživy v celom regióne.
18. EÚ sa okrem toho usiluje zabezpečiť, aby sa verejné finančné prostriedky mohli použiť aj na urýchlenie investícií súkromného sektora pri odstraňovaní globálnej medzery, pokiaľ ide o investície do infraštruktúry. Strategickou prioritou je posilnenie investičnej kapacity súkromného sektora prostredníctvom zlepšenia podnikateľského a investičného prostredia, odstránenie technických prekážok obchodu, zabezpečenie rovnakých podmienok a využívanie finančných nástrojov na získanie finančných prostriedkov. Pomocou tohto rámca opatrení poskytuje Európsky fond pre udržateľný rozvoj (EFSD+) záruky investorom zo súkromného sektora prostredníctvom rozvojových finančných inštitúcií.

19. Nová dohoda o partnerstve medzi EÚ a jej členskými štátmi s členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov, ktorá bola podpísaná v novembri 2023, sa predbežne vykonáva od 1. januára 2024. Stanovuje sa v nej niekoľko kľúčových spoločných zásad ako sú: ľudské práva, demokracia, mier a bezpečnosť, ľudský a sociálny rozvoj, zmena klímy a životné prostredie, migrácia a mobilita. Preukázalo sa, že dohody o hospodárskom partnerstve (DHP), ktoré EÚ podpísala s partnermi, majú pozitívny vplyv na hospodárstva dotknutých krajín. EÚ očakáva, že sa v tomto rámci nadviaže komplexný vzťah s vnútrozemskými rozvojovými krajinami.
20. Pokiaľ ide o budúcnosť, EÚ je odhodlaná posilniť svoje partnerstvo s vnútrozemskými rozvojovými krajinami prostredníctvom spolupráce a dialógu, technickej pomoci a podpory rozvoja kapacít. Na základe výsledkov samitu o budúcnosti v roku 2024 a samitu o cieľoch udržateľného rozvoja v roku 2023 a s očakávaním výsledku 3. konferencie o vnútrozemských rozvojových krajinách existuje spoločný záujem riešiť osobitné potreby vnútrozemských rozvojových krajín okrem iných priorít počas 4. konferencie o financovaní rozvoja.
21. EÚ so záujmom očakáva 3. konferenciu o vnútrozemských rozvojových krajinách a ďalší akčný program vnútrozemských rozvojových krajín so zapojením všetkých príslušných zainteresovaných strán vrátane občianskej spoločnosti, súkromného sektora, akademickej obce a mládeže. Sme pripravení prispieť k vykonávaniu akčného programu v prioritných oblastiach, ako sú zmena klímy, štrukturálna transformácia, uľahčenie obchodu a prepojenosť, ako aj ľahší prístup k financovaniu a investíciám v oblasti klímy a rozvoja.
-